

ФОНД СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ УКРАЇНИ

Лист від 22.08.2022 р. № 1076-11-1

Щодо надання матеріального забезпечення за рахунок коштів Фонду соціального страхування України працівникам та гіг-спеціалістам резидента Дія Сіті

Розглянувши лист <...> щодо надання матеріального забезпечення за рахунок коштів Фонду соціального страхування України (далі – Фонд) працівникам та гіг-спеціалістам резидента Дія Сіті, виконавча дирекція Фонду в межах своєї компетенції повідомляє наступне.

Умови та порядок надання застрахованим особам матеріального забезпечення визначає Закон України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування” від 23.09.99 № 1105 (далі – Закон № 1105), статтю 18 якого встановлено, що страхуванню у зв’язку з тимчасовою втратою працездатності підлягають особи, які працюють на умовах трудового договору (контракту), гіг-контракту, іншого цивільно-правового договору, на інших підставах, передбачених законом, на підприємствах, в установах, організаціях незалежно від форми власності та господарювання, зокрема які є резидентами Дія Сіті, та інші.

Організаційні, правові та фінансові засади функціонування правового режиму Дія Сіті визначає Закон України “Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні” від 15.07.2021 № 1667 (далі – Закон № 1667), розділом V якого передбачено умови укладення резидентом Дія Сіті трудових контрактів при наймі працівників, гіг-контрактів при залученні до виконання робіт та/або надання послуг гіг-спеціалістів, а також забезпечення їх соціальних гарантій.

Так, статтю 22 Закону № 1667 визначено, що гіг-спеціалісти мають право на допомогу по тимчасовій непрацездатності, допомогу по вагітності та пологах, виплата та розрахунок розміру яких здійснюється в порядку, передбаченому Законом № 1105.

При цьому статтю 23 Закону № 1667 встановлено, що відомості про страховий стаж гіг-спеціалістів та інша інформація, необхідна для обчислення, призначення та здійснення страхових виплат за окремими видами загальнообов’язкового державного соціального страхування, ведуться у реєстрі застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов’язкового державного соціального страхування, що відповідає нормам статей 19 та 21 Закону № 1105.

Отже, виплата матеріального забезпечення працівникам та гіг-спеціалістам резидента Дія Сіті має надаватися відповідно до норм Закону № 1105.

Частиною першою статті 22 Закону № 1105 передбачено, що допомога по тимчасовій непрацездатності надається застрахованій особі у формі матеріального забезпечення, яке повністю або частково компенсує втрату заробітної плати (доходу), у разі настання в неї одного зі страхових випадків.

Розмір допомоги по тимчасовій непрацездатності застрахованій особі, яка є працівником або гіг-спеціалістом резидента Дія Сіті, згідно із підпунктом б частини

першої статті 24 Закону № 1105 визначається із суми заробітної плати (доходу), з якої фактично сплачено страхові внески, незалежно від страхового стажу.

Водночас частиною третьою статті 24 Закону № 1105 встановлено, що сума допомоги по тимчасовій непрацездатності (включаючи догляд за хворою дитиною або хворим членом сім'ї) в розрахунку на місяць, що виплачується працівникам та гіг-спеціалістам резидентів Дія Сіті, не має перевищувати розміру заробітної плати (доходу) таких осіб, з якого фактично сплачувалися страхові внески до Фонду соціального страхування України.

Відповідні норми законодавством передбачені щодо виплати працівникам та гіг-спеціалістам резидента Дія Сіті допомоги по вагітності та пологах.

Так, допомога по вагітності та пологах надається у формі матеріального забезпечення, яке компенсує втрату заробітної плати (доходу) за період відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами (частина перша статті 25 Закону № 1105), у розмірі заробітної плати (доходу) такої особи, з якого фактично сплачувалися страхові внески, незалежно від страхового стажу (абзац другий частини першої статті 26 Закону № 1105).

При цьому сума допомоги по вагітності та пологах у розрахунку на місяць не повинна перевищувати розміру максимальної величини бази нарахування єдиного внеску, з якої сплачувалися страхові внески до Фонду, та не може бути меншою за розмір допомоги, обчислений із мінімальної заробітної плати, встановленої на час настання страхового випадку (частина друга статті 26 Закону № 1105).

Отже, для визначення суми матеріального забезпечення працівникам та гіг-спеціалістам резидента Дія Сіті в розрахунку на місяць необхідно здійснити обчислення їх заробітної плати (доходу) відповідно до відомостей про страховий стаж та іншої інформації, що міститься в реєстрі застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування, що відповідатиме нормам статті 23 Закону № 1667 та вищезазначеним нормам Закону № 1105.

На сьогодні нормативно-правовим документом, який відповідно до статті 33 Закону № 1105 застосовується для розрахунку виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням, зокрема, матеріального забезпечення, є Порядок обчислення середньої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення) для розрахунку виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 26.09.2001 № 1266 (далі – Порядок № 1266).

З метою реалізації норм Закону № 1667 та Закону № 1105 в частині надання працівникам та гіг-спеціалістам резидента Дія Сіті матеріального забезпечення розрахунок виплати допомоги по тимчасовій непрацездатності та допомоги по вагітності та пологах необхідно здійснювати із урахуванням норм Порядку № 1266, зокрема:

- 1) середньоденну заробітну плату та суму допомоги по тимчасовій непрацездатності та допомоги по вагітності та пологах застрахованим особам, які є працівниками резидента Дія Сіті, в розрахунку на місяць обчислювати як для осіб, які перебувають у трудових відносинах як наймані працівники;
- 2) середньоденний дохід та суму допомоги по тимчасовій непрацездатності та допомоги по вагітності та пологах застрахованим особам, які є гіг-спеціалістами

резидента Дія Сіті, в розрахунку на місяць обчислювати як для осіб, які надають послуги/виконують роботи за цивільно-правовими договорами.

Окрім вищезазначеного, при визначенні розміру та суми матеріального забезпечення працівникам та гіг-спеціалістам резидента Дія Сіті слід враховувати наступні випадки:

- у разі виплати гіг-спеціалісту винагороди за період виконання робіт та/або надання послуг, який збігається з періодом його тимчасової непрацездатності, допомога по тимчасовій непрацездатності за цей період не надається, оскільки не відбувається втрати доходу, а відтак підстави для компенсації втраченого доходу відсутні;
- оскільки статтею 22 Закону № 1667 гіг-спеціалістам резидента Дія Сіті передбачено надання замість відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами перерви у роботі за цією причиною сумарною тривалістю 126 (180) календарних днів на умовах гіг-контракту, допомога по вагітності та пологах має компенсувати втрачений дохід за увесь період такої перерви у роботі або до дня припинення гіг-контракту у разі завершення строку його дії раніше тривалості перерви;
- у разі наявності у працівника та гіг-спеціаліста резидента Дія Сіті за даними Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування страхового стажу менше шести місяців за дванадцятимісячний період перед настанням страхового випадку сума матеріального забезпечення у розрахунку на місяць визначається із урахуванням обмежень, встановлених частиною четвертою статті 19 Закону № 1105.

Водночас при розрахунку виплати матеріального забезпечення слід врахувати норми Закону № 1667, зокрема статей 16, 17 та 23, щодо початку виконання робіт/надання послуг за гіг-контрактами, втрати роботодавцем статусу резидента Дія Сіті, який у випадку трудового контракту не призводить до припинення трудових відносин з працівником, натомість є підставою до припинення гіг-контракту з гіг-спеціалістом.

Директор Т. Михайленко